

ความเป็นมาของปัญหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จริงหรือไม่ที่เราสามารถอ่านคำต่าง ๆ ได้โดยที่เราไม่จำเป็นต้องเห็นตัวอักษรทุก ๆ ตัวของคำนั้น มีหลักฐานมากมายที่สนับสนุนว่า เราสามารถอ่านคำนั้นได้โดยไม่จำเป็นต้องเห็นอักษรครบทุกตัว¹ แคทเทล เอิร์ดแมน และคอคจ² (Cattell, Erdmann, and Dodge) กล่าวว่า การรับรู้เป็นคำทั้งคำนั้น สิ่งเราที่ใช้ในการอ่านไม่ได้เป็นอักษรทุกตัวที่ถูกพิมพ์ แต่สิ่งเราที่แท้จริงคือ ตัวอักษรที่เป็นส่วนสำคัญของคำเท่านั้น ดังนั้นถ้าเราเห็นเฉพาะส่วนสำคัญ เราก็จะอ่านได้ว่าคำนั้นคืออะไร พิลส์เบอร์รี่³ (Pillsbury, 1897) ใหญ่รับการทดลองดูคำต่าง ๆ ในเครื่องฉายที-สโคป (T-scope or Tachistoscope) คำต่าง ๆ เหล่านั้นบางคำมีตัวอักษรที่พิมพ์ผิดปกติบ่อยครั้ง และฉายให้ดูในเวลาเพียงเสี้ยวของวินาที ผู้รับการทดลองสามารถอ่านคำต่าง ๆ เหล่านั้นได้ถูกต้อง และมีอยู่หลายคนที่ไม่เห็นว่ามีอักษรที่ผิดปกติบ่อย ในเรื่องนี้ นิวบิกกิง (Newbigging) ได้อธิบายไว้ว่าเมื่อมีการฉายคำให้ดู

¹ Ulric Neisser, Cognitive Psychology (New York : Appleton-Century-Crofts, 1967), p. 105.

² Edmund Burke Huey, The Psychology and Pedagogy of Reading (Massachusetts : The M.I.T. Press, 1968), p. 85.

³ Neisser, op.cit., p. 108.

เพียงเสียงของวินาที ผู้รับการทดลองจะเห็นจริง ๆ เพียงส่วนหนึ่งของคำเท่านั้น แต่จะเติมส่วนที่เหลือให้เต็ม⁴ ส่วนหนึ่งของคำที่เห็นนั้น ผู้วิจัยเองคิดว่า คงเป็นส่วนสำคัญของคำนั้น. บางครั้งแม้เราเห็นอักษรบางตัวของคำเราก็สามารถรู้คำนั้นได้เช่น One can g_ess the m_issing le_ters in thi_sente_ce. เราสามารถเดาได้ แต่บางคำก็ไม่สามารถเดาได้จากอักษรที่ปรากฏอยู่⁵ ถ้าเราลองสังเกตดูตัวเราเองในเวลาทีอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งมักจะมีการพิมพ์ผิดหรือพิมพ์ตกเสมอ ๆ บางครั้งเราก็อ่านได้ง่าย แต่บางครั้งเราก็ต้องหยุดชะงัก เพราะไม่สามารถอ่านได้หรือเดาได้ถูกว่า ตัวที่พิมพ์ตกไปนั้นคือตัวอะไร หรือว่าจะอ่านออกก็ต้องใช้เวลาานที่เกี้ยว บางทีตัวอักษรตัวเดียวกันแต่อยู่ในตำแหน่งต่างกัน เมื่อพิมพ์ตกไป ผู้วิจัยเองมีความรู้สึกว่า การอ่านก็จะยากงายแตกต่างกันควย เช่นคำว่า ยา_จ_ (ยา_จ_น) อาจจะอ่านได้ง่ายกว่าคำว่า _า_ง_ (น้ำ_แง_) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่ชวนให้สงสัยว่า เพราะเหตุไร ตัวอักษรบางตัวหรือบางตำแหน่งในคำขาดหายไปก็ยังสามารอ่านได้ง่าย แต่บางทีก็อ่านได้ยาก มีนักจิตภาษาศาสตร์หลายคนที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ทำการทดลองไว้เช่น มิลเลอร์และฟรายด์แมน⁶ (Miller and Friedman, 1957) ทดลองโดยตัดเอาช่องว่างระหว่างคำออกหมดและตัดสระออกหมด เขาพบว่าคนที่ฝึกหัดในการอ่านภาษาอังกฤษดี ๆ ซึ่งฝึกหัดการอ่านคำที่ถูกตัดตัวอักษรออกไปบ่อย ๆ จะสามารถอ่านได้โดยไม่ยากนัก และยิ่งรักษาเรื่องราวเดิม

⁴ ชีระ อาชวเมธี, "การฝึกทักษะการทายคำกับพฤติกรรมการอ่าน," วารสารครุศาสตร์, 3 (สิงหาคม-กันยายน, 2516), 77.

⁵ Neisser, op.cit., p.10.

⁶ Huey, op.cit., p. xx.

ไว้ได้ เช่น FCTSSTRNGRTHNFCN อ่านได้ว่า FACT IS STRANGER THAN FICTION

ฮิวอี้⁷ (Huey, 1908) พบจากการทดลองของเขาว่า ส่วนที่เป็นครั้งแรกของคำมีความสำคัญต่อการรับรู้คำมากกว่าส่วนที่เป็นครั้งหลัง เขาทำการทดลองโดยตัดครั้งแรกของคำทุกคำในข้อความ และตัดครั้งหลังของคำทุกคำในข้อความอันเดียวกันให้รับการทดลองอ่าน เขาพบว่า ข้อความอันที่มีครั้งแรกของคำปรากฏอยู่นั้น ผู้รับการทดลองสามารถอ่านได้มาก และใช้เวลาอันน้อยกว่าอันที่มีแต่ครั้งหลังของคำ จากการอ่านของผู้อ่าน 4 คน เมื่ออ่านข้อความที่มีแต่ครั้งแรกอ่านได้ .49 คำใน 1 วินาที และอ่านได้ .33 คำใน 1 วินาที เมื่ออ่านข้อความที่มีแต่ครั้งหลัง

ฮิวอี้ แนะนำให้เราลองอ่านคำที่เขียนเรียงลงมาเป็นแถวอย่างรวดเร็ว เขาอ้างว่าเราจะรู้สึกว่ตนเองนั้นจำตัวซ้ายสุดของคำหรือตัวแรกของคำได้ก่อน ถ้าอ่านลงมาอีกครั้งหนึ่ง ก็จะจำส่วนหลังได้ประมาณ 3-4 ตัวจากข้างหลัง และเมื่ออ่านอีกครั้งจะจำส่วนที่อยู่ไกลตัวแรกได้ สิ่งเหล่านี้เป็นการย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของตัวแรกของคำ

นอกจากนี้ ฮิวอี้⁸ ยังพบว่า ส่วนบนของคำหรือตัวอักษรเป็นส่วนสำคัญในการรับรู้คำมากกว่าส่วนล่าง เขาทดสอบโดยการเปรียบเทียบความยากง่ายในการอ่านข้อความซึ่งตัดส่วนบนของตัวอักษรทั้งหมด และตัดส่วนล่างของตัวอักษรทั้งหมด จากการนับของเมสเมอร์⁹ (Messmer) เขาบันทึกที่อ่านออกจากอักษรที่มีแต่ส่วนบนได้

⁷ Ibid., pp. 96-98.

⁸ Ibid., pp. 98-99.

⁹ Ibid.

238 ตัว ในขณะที่มีตัวที่มีแต่ส่วนกลางได้ 32 ตัว

การที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของคำขาดหายไปแล้วเรายังสามารถอ่านได้นั้นสามารถอธิบายได้โดยอาศัยแนวความคิดของนักจิตวิทยากลุ่มเกสทอลท์ (Gestalt) ที่บอกว่า "มนุษย์มีแนวโน้มที่จะรับรู้รูปแบบหรือกระส่วน (pattern) ที่คุ้นเคยในลักษณะที่สมบูรณ์ ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงอาจไม่สมบูรณ์ เช่น วงกลมที่เส้นรอบวงขาดหายไปบ้างก็ยังคงรู้ว่าเป็นวงกลม ดังนี้ เป็นต้น"¹⁰ ในทำนองเดียวกัน การขาดหายไปของตัวอักษรบางตัว เราก็สามารถเติมส่วนที่ขาดหายไปนั้นให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ เช่น ฉันทอ_จิตวิ_ยา เราก็จะอ่านได้เป็น ฉันทอจิตวิทยา

เทลเลอร์¹¹ (Taylor) ได้อาศัยแนวความคิดของพวกเกสทอลท์นี้คิด "วิธีการโคลซ" (Cloze Procedure) ขึ้นในปี 1953 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของการสื่อสารซึ่งจะเป็นในรูปเสียงหรือสิ่งตีพิมพ์ก็ได้ การสร้างวิธีการโคลซ ก็คือการสุ่มตัดคำในตอนต่าง ๆ ของข้อความออก โดยถือว่าลักษณะของคำทุกชนิดจะเป็น นาม สรรพนาม คุณศัพท์ กริยา หรือวิเศษณ์ มีโอกาสเท่ากันในการถูกตัดออกจากข้อความใด ๆ ในการใช้วิธีการโคลซนั้นก็คือ ให้อ่านเติมคำที่ขาดหายไปในช่วงว่างที่เว้นไว้ ประสิทธิภาพของการสื่อสารจะประเมินได้จากหน่วยคำที่เติมนั้นว่า มีจำนวนถูกหรือใกล้ค่าเดิมมากน้อยเพียงไร

¹⁰ พวงแก้ว ปุณยภนท, "แบบสอบโคลซ (Cloze Test)," วิจัยสาร, 6 (มีนาคม, 2518), 25.

¹¹ จันทอ บูรณบรรพต, "การใช้วิธีโคลซประเมินความสามารถในการอ่าน," วารสารครุศาสตร์, 2 (สิงหาคม-พฤศจิกายน, 2515), 13-14.

ต่อมา เทเลอร์ พบว่าวิธีการนี้ไม่เพียงแต่จะใช้ได้ผลในการศึกษาเรื่องการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังใช้ได้กับเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การศึกษาทางภาษา การประเมินระดับความขงายของหนังสือ การวินิจฉัยผู้ป่วยในคลินิก การสร้างแบบทดสอบ การศึกษาในเรื่องการอ่าน ฯลฯ

การสร้างแบบทดสอบโคลซ¹² อาจสร้างโดยการตัดคำจากข้อความและแทนที่ช่องว่างด้วยเส้นตรงใต้คำที่หายไป ผู้อ่านจะเติมในช่องว่างนั้นโดยใช้สิ่งแนะ (cues) จากคำที่เหลืออยู่ การสร้างแบบทดสอบโคลซอาจสร้างได้ 3 แบบคือ

1. ตัดทุกคำนามหรือคำกริยาตัวที่ n (มักจะเป็นคำที่ 3 หรือ 5)
2. ตัดทุกคำที่ n ไม่ว่าคำนั้นจะเป็นคำอะไร
3. ตัดส่วนของคำทุกคำที่ n หรือตัดส่วนของคำที่เป็นคำนามหรือคำกริยา

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวเฉพาะแบบทดสอบโคลซที่ตัดส่วนของคำออก ซึ่งนักจิตภาษาศาสตร์ในต่างประเทศ มีวิธีการตัดส่วนของคำในแบบต่าง ๆ ดังนี้¹³

1. ตัดส่วนอื่น ๆ ของคำ เหลือไว้เฉพาะพยัญชนะตัวแรกหรือ 2 ตัวแรก หรือเหลือสระตัวแรกไว้ด้วย
2. ตัดส่วนอื่น ๆ ของคำ เหลือไว้เฉพาะพยัญชนะตัวแรกหรือ 2 ตัวแรก สระตัวแรก และพยัญชนะตัวสุดท้ายหรือ 2 ตัวสุดท้าย
3. ตัดสระ เหลือไว้เฉพาะพยัญชนะ

¹² Mary K. Gove, "Using the Cloze Procedure in a First Grade Classroom," The Reading Teacher, 29 (October, 1975), 36-38.

¹³ Ibid.

ในการเติมตัวอักษรในแบบทดสอบโคลซแบบตัดส่วนของคำออกนี้ ผู้เติมจะต้องใช้โครงสร้างทางภาษา ความหมายรวมทั้งสิ่งแนะที่เป็นตัวอักษรปรากฏอยู่เพื่อที่จะตัดสินว่าคำที่ไม่สมบูรณ์นั้นคือคำอะไร ตัวอย่างเช่น The man came to meet us riding his h____. ผู้อ่านก็จะคาดเดาได้ว่า คำที่ไม่สมบูรณ์นั้น จะต้องเป็นคำว่า horse

การใช้วิธีการโคลซในประเทศไทย ยังใช้กันไม่เป็นที่แพร่หลายนัก โดยเฉพาะการตัดส่วนของคำในภาษาไทย เท่าที่ผู้วิจัยทราบยังไม่มีใครเคยทำมาก่อนเลย ส่วนการตัดเป็นคำ ๆ นั้นก็มีผู้ทำกันบ้างพอสมควร ซึ่งมักจะเป็นในรูปการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน เช่น ควงเคื่อน ศาสตรภักดิ์¹⁴ ใช้วิธีการโคลซในการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านของชั้น ประถมปีที่ 1 ถึงประถมปีที่ 5 โดยสร้างจากนิทาน และได้คำนวณหาความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) มีพหุคูณตั้งแต่ .85 ถึง .94 พิมพ์รวม สมหอม¹⁵ ใช้วิธีการโคลซวัดความเข้าใจในการอ่านของชั้นประถมปีที่ 5 ถึงประถมปีที่ 7 พบว่าแบบทดสอบโคลซใช้แทนแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านแบบ

¹⁴ ควงเคื่อน ศาสตรภักดิ์, "การศึกษาเปรียบเทียบเด็กไทย เชื้อชาติไทย กับเด็กไทย เชื้อชาติจีน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับการรับรู้ทางสายตาและแบบการคิดให้เหตุผล ตามหลักอนุรักษของเพียเจต์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

¹⁵ พิมพ์รวม สมหอม, "การใช้ วิธีการโคลซ วัดความเข้าใจในการอ่าน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

เลือกตอบ และแบบทดสอบวิชาอ่านเอาเรื่องของโรงเรียนได้ นอกจากนี้ก็ยังมีอีกหลายคนที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้

สำหรับงานวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นการใช้วิธีการโคลงแบบคัดส่วนของคำในภาษาไทย ซึ่งจะคัดเป็นตำแหน่ง ๆ คือ ตำแหน่งของพยัญชนะต้น สระ และตัวสะกด เพื่อจะรู้ว่า ตัวอักษรในตำแหน่งไหนเมื่อถูกตัดออกไปแล้ว จะทำให้การเติมตัวอักษรในตำแหน่งนั้นยากง่ายกว่ากัน นั่นคือ ถ้าเติมตัวอักษรในตำแหน่งใดได้ยาก แสดงว่าตัวอักษรในตำแหน่งนั้นให้ "สาระ" (information) แก่เรามาก ถ้าเติมตัวอักษรในตำแหน่งใดได้ง่าย แสดงว่าตัวอักษรในตำแหน่งนั้นให้ "สาระ" แก่เราน้อย

การวัด "สาระ" โดยทั่ว ๆ ไปนั้น เขาใช้ทฤษฎีทางคณิตศาสตร์วัดความพยายามที่จะวัด ปริมาณของสาระ ในข่าวสาร เริ่มขึ้นในสาขาของโทรคมนาคม (telecommunications) ในปี ค.ศ. 1948 โดยชาวอเมริกันชื่อ แชนนอน¹⁶ (Shannon) การวัดเริ่มด้วยการให้ความหมายของ "สาระ" ว่าเป็นการลดความไม่แน่นอน¹⁷ (reduction of uncertainty) ปรากฏการณ์ใด (เช่น คำพูด ขอบความ ฯลฯ) ลดความไม่แน่นอนลงได้มาก ปรากฏการณ์ (เช่น คำพูด ขอบความ ฯลฯ) นั้นก็ให้ "สาระ" มาก ถ้าปรากฏการณ์ใดลดความไม่แน่นอนลงได้น้อย ปรากฏการณ์นั้นก็ให้ "สาระ" น้อย เช่นถามมีคำถามว่า ตัวอักษรภาษาอังกฤษที่วางอยู่ที่ไหน-สื่อเล่มนี้คืออะไร

¹⁶ Sir Gerald Barry, and Others (comp.), Communication and Language (New York : Doubleday and Company, Inc., 1965) p. 322.

¹⁷ Frank Smith, Understanding Reading (New York : Rinehart and Winston, 1971), p. 16.

ค่าเฉลี่ยที่ว่า "มันคือตัว M" ลดความไม่แน่นอนลงได้ถึง 26 ส่วน (คือเฉลี่ยตัวอักษรจากตัวเลือก 26 ตัว)

ส่วนค่าเฉลี่ยที่ว่า "มันอยู่ใน 13 ตัวแรกของอักษรภาษาอังกฤษ" ลดความไม่แน่นอนลงได้เพียง 2 ส่วน (คือเฉลี่ยว่ามันอยู่ส่วนหนึ่งในสองส่วน หรือในตัวเลือก 2 ตัว)

ดังนั้นค่าเฉลี่ยที่ว่า "มันคือตัว M" ให้ "สาระ" มากกว่า ค่าเฉลี่ยที่ว่า "มันอยู่ใน 13 ตัวแรกของอักษรภาษาอังกฤษ" ในสภาพที่มีการถามกันว่า "ตัวอักษรภาษาอังกฤษที่อยู่ใต้วงเล็บคืออะไร"

ถ้าเราให้ "การลดความไม่แน่นอน" ลงได้ 2 ส่วน (เฉลี่ย 1 จากตัวเลือก 2) เป็นสาระ 1 บิต (bit) และ "การลดความไม่แน่นอน" ลงได้ 4 ส่วน (เฉลี่ย 1 จากตัวเลือก 2×2) เป็นสาระ 2 บิต และ "การลดความไม่แน่นอน" ลงได้ 8 ส่วน (เฉลี่ย 1 จากตัวเลือก $2 \times 2 \times 2$) เป็นสาระ 3 บิต อย่างนี้ไปเรื่อย ๆ หรือกล่าวอย่างสั้นก็คือ ให้ "การลดความไม่แน่นอน" ลงได้ N ส่วน (เฉลี่ย 1 จากตัวเลือก $N = 2^H$) เป็นสาระ H บิต เราจะได้สูตร¹⁸

$$H = \log_2 N \dots \dots \dots (1)$$

H เป็นสาระของปรากฏการณ์ (เช่น คำตอบ ค่าเฉลี่ย ข้อความ ฯลฯ)

ถ้าแต่ละตัว (หรือแต่ละส่วน) ในจำนวนตัวเลือก (หรือจำนวนส่วนที่ให้เลือก) มีความน่าจะเป็นเกิดขึ้นเท่า ๆ กัน โอกาสที่แต่ละตัวหรือแต่ละส่วนจะเกิดขึ้น (p) จะเท่ากับ $\frac{1}{N}$

สมการที่ (1) จะกลายเป็น¹⁹

$$H = \log_2 \frac{1}{p} \dots \dots \dots (2)$$

p เป็นโอกาสที่จะเกิดขึ้น (probability) ของปรากฏการณ์ (เช่นตัวเลข ค่าเฉลี่ย ข้อความ ฯลฯ)

¹⁸ Paul M. Fitts, and Michael I. Posner, Human Performance (New Delhi : Prentice-Hall of India, 1969), p.86.

¹⁹ Ibid., p.87.

สูตร (2) นี้กว้างกว่าสูตร (1) ตรงที่ว่า ในกรณีที่ตัวเลือกต่าง ๆ มีความน่าจะเป็นเกิดขึ้นไม่เท่ากัน สูตร (2) จะใช้ได้ แต่สูตร (1) ใช้ไม่ได้

ถ้าเหรียญอันหนึ่งถูกถ่วงให้ออกหัวมากกว่าออกในอัตราส่วน 6 : 4 หรือโอกาสที่จะเกิดขึ้น (probability) 0.6 : 0.4 และมีเหรียญนี้กันปรากฏการณ์หรือคำรายงานที่ว่า "เหรียญออกหัว" จะให้ปริมาณสาระเท่ากับ $\log_2 \frac{1}{0.6}$ และปรากฏการณ์หรือคำรายงานที่ว่า "เหรียญออกก้อย" จะให้ปริมาณสาระเท่ากับ $\log_2 \frac{1}{0.4}$ ซึ่งมากกว่าอันแรก เราอาจสรุปได้ว่า ปรากฏการณ์ที่มีความน่าจะเป็นเกิดขึ้นมากกว่า เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะให้สารถะน้อยกว่า ปรากฏการณ์ที่มีความน่าจะเป็นเกิดขึ้นน้อยกว่า อักษร e, t, a, o, i, n, s มีอัตราปรากฏในหนังสือทั่วไปสูงกว่าตัวอื่น²⁰ ดังนั้น เมื่อปรากฏในหนังสือทั่วไป จึงให้สารถะน้อยกว่าตัวอื่น ๆ

ในภาษาอังกฤษตัว q มักตามด้วยตัว u โอกาสที่ตัวต่อจาก q จะเป็น u มีค่าใกล้เคียง 1.0 มาก ดังนั้นการปรากฏตัวของ u ตาม q จึงให้สารถะน้อยมาก ถ้าเราให้นักเรียนเติมตัวอักษรในช่องว่าง quiet นักเรียนมักจะเติมได้อย่างสบายถึงตอนนี้เราอาจกล่าวได้ว่า ตัวอักษรที่เติมได้ง่ายในช่องว่างเป็นตัวอักษรที่มีสารถะน้อย และตัวอักษรที่เติมได้ยากในช่องว่าง เป็นตัวอักษรที่มีสารถะมาก ในทำนองเดียวกัน คำที่เติมได้ง่ายในช่องว่าง เป็นคำที่ให้สารถะน้อย และคำที่เติมได้ยากในช่องว่างเป็นคำที่ให้สารถะมาก

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะไม่วัดสารถะโดยสูตรคณิตศาสตร์ แต่จะวัดสารถะโดยใช้ "วิธีการโคลซ" โดยยึดหลักที่ว่า ตำแหน่งใดในคำที่อักษรขาดหายไปแล้วสามารถเติมได้ยากถือว่า อักษรในตำแหน่งนั้นให้สารถะมาก ตำแหน่งใดในคำที่อักษรขาดหายไปแล้วเติมได้ง่าย ถือว่าอักษรในตำแหน่งนั้นให้สารถะน้อย

²⁰ Smith, op.cit., p.22.

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพอจะคาดหวังได้ว่า ตำแหน่งใดในคำไทยให้สาระมาก ตำแหน่งใดให้สารถนอย โดยพิจารณาจากการศึกษาคนควาของคนอื่น ๆ เท่าที่ผ่านมา เช่น โจแอนนา วิลเลียมส์ เอลเลน บลัมเบิร์ก และเดวิด วิลเลียมส์²¹ (Joanna P. Williams, Ellen L. Blumberg, and David V. Williams, 1970) เขาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องกรจำคำ โดยให้เด็กดูสิ่งเร้าที่เป็นคำ ๆ หนึ่ง แล้วให้ดูคำอื่นๆ อีกหลายคำซึ่งมีอักษรบางตัวเหมือนคำเดิม ให้เด็กเลือกว่า เห็นตัวไหนคล้ายตัวเดิมมากที่สุด ปรากฏว่า เด็กที่อยู่ในเกรดหนึ่ง จะเลือกคำที่มีอักษรตัวหน้าเหมือนกับคำเดิมมากที่สุด รองลงมาคือ คำที่มีอักษรตัวสุดท้ายเหมือนกับคำเดิม แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอักษรตัวแรกและตัวสุดท้าย

บราวน์²² (Brown) ศึกษาเรื่องคำที่ได้จากการที่เราตกอยู่ในสภาพนึกคำที่ติดอยู่ที่ริมฝีปากไม่ออก (Tip of the Tongue Phenomenon) ทั้ง ๆ ที่เรารู้จักคำนั้นดี เขารวบรวมไว้เป็นจำนวนมาก และพบว่าคำที่นึกได้ซึ่งนึกส่วนมากนั้นมีอักษรตัวหน้าเหมือนกับคำที่พยายามจะนึก วูดเวิร์ด (Woodworth, 1934) และ เวนซ์ (Wenzl, 1932, 1936) ก็เก็บรวบรวมข้อมูลเหมือนบราวน์ แต่เป็นคำเยอรมัน ปรากฏว่าโดยผลเช่นเดียวกัน

---

²¹ Joanna P. Williams, Ellen L. Blumberg, and David V. Williams, "Cues Used in Visual Word Recognition," Journal of Educational Psychology, 61 (1970), 310-315.

²² Roger Brown, and Others (comp.), Psycholinguistics (New York : The Free Press, 1970), p.276.

โคเลอร์²³ (Kolers) กล่าวว่า ในการรับรู้คำนั้น จะรับรู้ส่วนต่าง ๆ ของคำ เช่นส่วนเริ่มต้น ส่วนกลาง ส่วนท้ายแตกต่างกัน โดยทั่ว ๆ ไปส่วนเริ่มต้นของคำจะมี "สระ" มากกว่าส่วนอื่น ๆ จึงรับรู้ได้เร็วกว่า นอกจากนี้ เลวิน วัตสัน และเฟลแมน²⁴ (Levin, Watson, and Feldman, 1964) ได้พูดถึงการอ่านคำ ว่า ตัวอักษรที่ผู้อ่านรับเข้าไปเป็นตัวบอกไม้ในการอ่านคำนั้น มักจะเป็นอักษรตัวแรก และตัวสุดท้ายของคำ

จากการศึกษาผลของการค้นคว้าทดลองของนักจิตภาษาศาสตร์เหล่านี้ ก็พอจะคาดหวังผลของการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า ตำแหน่งที่จะให้สระแก่เรามากที่สุดคือ ตำแหน่งของพยัญชนะต้น รองลงมาคือ ตำแหน่งของตัวสะกดซึ่งเป็นตัวสุดท้ายของคำ และตำแหน่งที่ให้สระน้อยที่สุด คือตำแหน่งของสระซึ่งอยู่กลาง ๆ คำ ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากผู้วิจัยจะศึกษาว่าตำแหน่งใดในคำภาษาไทยที่ให้ "สระ" มากที่สุด และน้อยที่สุดแล้ว ยังต้องการเปรียบเทียบว่า การมีวลีนำกับการไม่มีวลีนำนั้นจะมีผลต่อการเติมตัวอักษรที่ขาดหายไปหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยเองคาดว่า การมีวลีนำน่าจะมีผลทำให้การเติมตัวอักษรที่ขาดหายไปง่ายขึ้นดังเช่น ทัลวิงและโกลด์²⁵ (Tulving,

²³Frank Smith, Psycholinguistics and Reading (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1973), PP. 36-37.

²⁴Williams, Blumberg, and Williams, op.cit., 310.

²⁵Endel Tulving, and Cecille Gold, "Stimulus Information and Contextual Information as Determinants of Tachistoscopic Recognition of Words," Journal of Experimental Psychology, 66 (1963), 319-327.

and Gold, 1963) ไซท์สโคป (T-scope) ฉายค่าต่าง ๆ (เรียกว่าทองเรื่อง
นำ) ใหญ่รับการทดลองอ่านแล้วฉายค่าอีกค่าหนึ่ง เรียกว่า ค่าเป้า ใหญ่เพียงเสี้ยว
ของวินาที ทัลลิ่งและโกลด์ ใหญ่ทองเรื่องนำมีความยาวต่าง ๆ กัน เขาพบว่ายิ่งทอง-
เรื่องยาว การรับรู้ค่าเป้าจะเร็วที่สุด และเมื่อฉายค่าเป้าเดี่ยว ๆ โดยไม่มีทองเรื่อง
นำ การรับรู้ค่าเป้าจะช้าที่สุด ดังนั้น บทความที่มีวลีนำ จึงน่าจะมีผลทำให้การเติม
ตัวอักษรที่ขาดหายไปง่ายขึ้นดังกล่าว

สมมุติฐานในการวิจัย

1. การเติมอักษรที่ขาดหายไป ณ ตำแหน่งพยัญชนะต้นเติมได้ยากที่สุด รองลงมาคือ ตัวสะกด และที่เติมง่ายที่สุดคือ สระ
2. การมีวลีนำ มีผลทำให้การเติมตัวอักษรที่ขาดหายไป ณ ตำแหน่งต่าง ๆ ง่ายขึ้นกว่าการที่ไม่มีวลีนำ ส่วนตำแหน่งที่เติมได้ยากที่สุดไปจนถึงง่ายที่สุดยังคงเดิมคือ ตำแหน่งพยัญชนะต้น ตัวสะกด และสระ เรียงจากยากไปง่าย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบว่า ตัวอักษร ณ ตำแหน่งใดของคำในภาษาไทยที่ให้ "สระ" มากที่สุด และน้อยที่สุดโดย "วิธีการโคลซ"
2. เพื่อเปรียบเทียบว่า การมีวลีนำกับการที่ไม่มีวลีนำมีผลต่อการเติมตัวอักษรที่ขาดหายไปหรือไม่
3. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างการเติมพยัญชนะต้น สระ และตัวสะกดในข้อความที่มีวลีนำ และในข้อความที่ไม่มีวลีนำ
- (4.) เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่าง
  - ก. การเติมพยัญชนะต้นในข้อความที่มีวลีนำกับในข้อความที่ไม่มีวลีนำ
  - ข. การเติมสระในข้อความที่มีวลีนำกับในข้อความที่ไม่มีวลีนำ
  - ค. การเติมตัวสะกดในข้อความที่มีวลีนำกับในข้อความที่ไม่มีวลีนำ

คำจำกัดความเฉพาะของการวิจัยนี้

วิธีการโคลง หมายถึง วิธีตัดส่วนของคำออกโดยตัดเป็นตำแหน่ง ๆ ได้แก่ พยัญชนะต้น สระ และตัวสะกด โดยเว้นช่องว่างไว้แทนตัวอักษรที่ถูกตัดทิ้งไป

แบบทดสอบโคลง หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้ "วิธีการโคลง" สร้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบว่า ตัวอักษร ณ ตำแหน่งใดของคำในภาษาไทยที่ให้ "สระ" มากที่สุด

สระ หมายถึง สิ่งที่วัดได้จากการเติมตัวอักษรที่ขาดหายไป ณ ตำแหน่งต่าง ๆ ในคำ ถ้าเติมตำแหน่งใดไค้ยาก หมายถึง ตำแหน่งนั้นให้สระมาก ถ้าเติมตำแหน่งใดไค้ง่าย หมายถึง ตำแหน่งนั้นให้สระน้อย

พยัญชนะต้น คือ พยัญชนะตัวแรกที่ออกเสียงผสมกับสระ อาจเป็นพยัญชนะตัวเดียว หรือพยัญชนะสองตัวควบกันได้

สระ คือ สระ 32 รูปตามเสียงสระทั้งหมดในภาษาไทย

ตัวสะกด คือ พยัญชนะที่อยู่หลังสระ และออกเสียงสะกด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อจะได้ทราบว่า อักษร ณ ตำแหน่งใดของคำในภาษาไทยที่ให้ "สระ" มากที่สุด โดย "วิธีการโคลง"
2. ช่วยให้เห็นถึงกระบวนการในการอ่านไค้ดีขึ้น
3. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษา "วิธีการโคลง" ต่อไป
4. เป็นประโยชน์ในการนำไปทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการอ่านของเด็ก